

Mænd. Det er den Forligspolitik, som denne Forfatning, der selv blev født af et daarligt Forlig, saa let kunde, ja næsten maatte fremkalde.

Lad os da haabe, at denne Forfatning begraves for stedse, at vi faar en ny Forfatning — den Forfatning, vi her staar i Begreb med at vedtage for Folketingets Vedkommende —, hvilke Mangler der end klæber ved den. Det er jo ikke den Forfatning, der er Socialdemokratiets Ideal, men dog en Forfatning, der hviler paa den almindelige Valgret og derfor, som den ærede Ordfører (Slebsager) sagde, hviler paa Tillid til den jævne Mand, en Forfatning, som jeg derfor tror vil fremkalde — i Modsætning til det, jeg omtalte: den Skuffelse, som saa mange har lidt — frejdig Tro paa Folkets Sag, paa Friheden og paa Fremskridtet. Lad os haabe, at denne Forfatning i Modsætning til den Slappelse, der har grebet saa mange Sind, vil fremkalde mere Spænsthed og i Modsætning til den Lede, der i saa vide Kredse har grebet om sig, til det offentlige Liv og dets Mænd, vil fremkalde Iver og Interesserthed for at føre Udviklingen fremad til Folkets Gavn.

Til disse Ord har jeg egentlig ikke mere at føje. Jeg har kun at slutte med et Farvel til dette Lovforslag, nu det gaar til det andet Ting, med et „Lykke paa Rejsen“ og helst ikke noget „Paa Gensyn“, ikke før Vælgene til begge Ting ved den grundlovbestemte Opløsning har talt, og vi forhaabentlig ikke har andet tilbage end at gøre Sagen færdig til Kongens Sanktion.

Rode: Da vi fra Absolutismen gik over til den fri Forfatning, var der her i Landet kun een Privilegieejer, nemlig den enevældige Konge. Den enevældige Konge gav under Paavirkning af de politiske Bevægelser, som var fødte i Trediverne, og som var voksede frem i de efterfølgende Aar, Afkald paa disse Privilegier, frivilligt og uden at ty til de Midler, som rundt omkring i Evropa mange fyrstelige Indehavere af Privilegierne forsøgte at anvende. Naar vi nu forsøger at vende tilbage til den Forfatning, som i 1849 blev givet os, staar vi ikke overfor en enkelt Privilegiehaver, men vi staar overfor en privilegeret Stand, først og fremmest overfor en privilegeret Stand. Og Spørgsmaalet, der i Dag lyder til Landstinget her fra Folketinget, er, om denne privilegerede Stand vil indse, at hvad den enevældige Indehaver af Privilegierne i 1849 gjorde til Gavn for det danske Folks Udvikling, bør denne privilegerede Stand i dette Øjeblik efterligne.

Saa fremt det Landsting, som er bygget paa Privilegievalgretten, og det Parti, som ene og alene nyder Frugten af de nu bestaaende Privilegier, forsøger den anden Vej, som fyrstelige Indehavere af Privilegiemagten i 1848 og 1849 søgte, tror jeg, deres Skæbne vil blive lige saa krank som Fyrsternes. Det politiske Parti, som har Fordelene af de nuværende Privilegier, vil kun ved at stille sig paa den almindelige Valgrets Grund have nogen Mulighed for at fornys og udvikle sig saaledes, som vi har set konservative Partier andre Steder i Verden, hvor den almindelige Valgret hersker, nyde godt af, at de er traadte ned paa lige Fod med de andre Partier.

Den Gruppe, hvortil jeg hører, havde gerne set, at det Forfatningsforslag, som i Dag forlader Folketinget, havde indført Bestemmelse om Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse til Folketinget. Naar dette ikke har kunnet ske, er Aarsagen udelukkende at søge i de konservative Partiers Stilling, thi i det Øjeblik, de ikke har villet give nogen Oplysning om, hvilken Forfatning de agtede at medvirke til at skabe her i Landet, var det umuligt for Forholdstalsvalgets Venner udenfor de konservative Partier at opretholde det Ønske, vi oprindeligt nærede. Jeg gentager, at Betingelsen for Forholdstalsvalgets Indførelse i vor Forfatning som bestemmende for det ledende Tings Sammensætning maa for os være, at ethvert Valgretsprivilegium er forsvundet af Forfatningen. Da Højre saaledes ikke har villet give Oplysning om sin Stilling paa dette Punkt, har det været umuligt for andre at opretholde deres Ønsker vedrørende denne Sag, thi der er andre Ting, som jeg nævnede ved anden Behandling, der for os var det vigtigste.

Vi giver nu vor Stemme til dette Forslag til Forandringer i Grundloven i det Haab, at det overvældende Flertal, som her i Folketinget slutter sig om dette Forslag, for Landstinget vil være et Varsko, naar Tinget nu begynder sin Behandling af denne Sag, en Opfordring til at forstaa, at det store Flertal af den danske Befolkning staar bagved det Krav, som er udtrykt i dette Forslag, Kravet om at genvinde politisk Ligeret her i Landet, den, vi en Gang har besiddet.

Hammerich: Til de foreliggende Ændringsforslag skal jeg ikke sige meget, det første og andet er jo Rettelser, som jeg under anden Behandling kaldte paa fra Flertallets Side, og det fjerde Ændringsforslag er en Rettelse, hvorved en ganske